

REVIEW PAPER

Blue justice: the role of small-scale capture fisheries in sustainable development of blue economy in the northern Persian Gulf

Ehsan Kamrani¹, Moslem Daliri^{2*}, Saba Ghattavi³

¹ Professor of Fisheries, Dep. of Fisheries, Faculty of Marine Science and Technology, University of Hormozgan, Bandar Abbas, Iran

² Assistant professor of Fisheries, Dep. of Fisheries, Faculty of Marine Science and Technology, University of Hormozgan, Bandar Abbas, Iran.

³ PhD of Fisheries, Dep. of Fisheries, Faculty of Marine Science and Technology, University of Hormozgan, Bandar Abbas, Iran.

ARTICLE INFO

Article History:

Received: 2024/01/20

Revised: 2024/07/13

Accepted: 2024/07/5

Keywords:

Small-scale capture fisheries
Sustainable development
Blue economy
Marine fisheries
Persian Gulf

*Corresponding author:

✉ Moslem.daliri@yahoo.com

ORCID: [0000-0002-2133-7521](https://orcid.org/0000-0002-2133-7521)

doi: [10.52547/joc.15.57.2](https://doi.org/10.52547/joc.15.57.2)

ABSTRACT

Background and Theoretical Foundations: Blue economy, which has become a principal part of political, economic and scientific diplomacy of various countries, focuses on economic growth based on sustainable exploitation and protection of marine resources. Marine aquatics production (capture fisheries and aquaculture) is one of the main sections of development of blue economy. Iran (Islamic Republic of), with 1800 km borderline with the Persian Gulf, is the largest fisheries state in the region and has a high capacity in terms of blue economy.

Methodology: A qualitative study was conducted to gather data through a literature review on blue economy. Forty-three scientific papers were analyzed and their primary concepts were illustrated by a word cloud graph.

Findings: The analyses of the contents indicated that blue justice is a top ten concept of blue growth. As a consequence of overfishing and climate change, fish stocks of Iranian coastal waters of the Persian Gulf have mostly been depleted in the past few years. It has led to increasing the vulnerability of small-scale fishing (SSF) communities than before. Therefore, specific attention should be paid to these communities in processes of policy making to develop blue economy.

Conclusion: Showing the limitations of blue justice implementation in the region, the present paper demonstrated that blue economy will not develop without considering justice, and its implementation is a task for government.

NUMBER OF TABLES

0

NUMBER OF FIGURES

4

NUMBER OF REFERENCES

43

مقاله مروری

عدالت آبی: جایگاه صید خرد در توسعه پایدار اقتصاد دریامحور در آب‌های ایرانی خلیج فارس

احسان کامرانی^۱، مسلم دلیری^{۲*}، صبا غطاوی^۳^۱ استاد گروه شیلات، دانشکده علوم و فنون دریایی، دانشگاه هرمزگان، بندرعباس، ایران^۲ استادیار گروه شیلات، دانشکده علوم و فنون دریایی، دانشگاه هرمزگان، بندرعباس، ایران^۳ دانش‌آموخته مقطع دکتری شیلات-تولید و بهره‌برداری، گروه شیلات، دانشکده علوم و فنون دریایی، دانشگاه هرمزگان، بندرعباس، ایران

اطلاعات مقاله

چکیده

پیشینه و مبانی نظری پژوهش: اقتصاد دریامحور (blue economy) که به یک بخش اصلی از دیپلماسی اقتصادی، علمی و سیاسی بسیاری از کشورها تبدیل شده بر بهره‌برداری پایدار و حفاظت از منابع دریایی برای رشد اقتصادی متمرکز است. یکی از ابعاد اصلی توسعه اقتصاد دریامحور، تولید و بهره‌برداری پایدار از آبزیان شیلاتی است که کشور ایران با داشتن تقریباً ۱۸۰۰ کیلومتر مرز آبی با خلیج فارس و بزرگترین سهم از صید آبزیان در این منطقه، یکی از کشورهای مستعد در این حوزه اقتصادی است.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۰/۳۰
تاریخ بازبینی: ۱۴۰۳/۴/۲۳
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۴/۱۵

واژگان کلیدی:

روش‌شناسی: یک تحقیق کیفی از طریق مروری بر منابع موجود درباره اقتصاد دریامحور انجام شد که طی آن محتویات ۴۳ مقاله بین‌المللی مورد ارزیابی قرار گرفت و مطالب کلیدی ارائه شده در این حوزه از طریق نمودار ابر کلمات نمایش داده شد.

صید خرد

توسعه پایدار

اقتصاد دریامحور

شیلات دریایی

خلیج فارس

یافته‌ها: آنالیز محتویات منابع نشان داد که مبحث عدالت آبی یکی از ۱۰ مقوله مهم توسعه اقتصاد دریامحور است. امروزه با کاهش غالب ذخایر آب‌های ساحلی خلیج فارس در نتیجه فشار صید و تغییرات اقلیمی، آسیب‌پذیری جوامع ساحل‌نشین و صیادی خرد بیشتر از پیش شده است و مدیران و سیاست‌گذاران باید در فرایندهای توسعه‌ای توجه ویژه‌ای به آن‌ها داشته باشند.

نتیجه‌گیری: مقال حاضر با نشان دادن محدودیت‌های اجرای عدالت آبی در منطقه، نشان داد بدون برقراری اصول عدالت آبی توسعه اقتصاد دریا محور میسر نخواهد شد و وظیفه دولت این است که اجرای عدالت را تضمین کند.

*نویسنده مسئول

✉ Moslem.daliri@yahoo.com

orcid: 0000-0002-2133-7521

doi: 10.52547/joc.15.57.2

مقدمه

میلیارد دلار است [۵]. تعریف تمایز صید خُرد از صنعتی بسیار متفاوت و چالش‌زا است، اما فائو ویژگی‌های این صید را به شکل زیر تعریف می‌کند:

- سرمایه و انرژی کمتری برای آن به کار می‌رود؛
- مدت زمان درباروری در آن کم است (تقریباً چند روز) و غالباً وابسته به آب‌های ساحلی است؛
- اندازه شناورهای مورد استفاده در صید سنتی کوچکتر است (برای ترالرها کمتر از ۲۰ متر)؛
- صید به دست آمده غالباً به مصرف محلی می‌رسد (در برخی مناطق صادر نیز می‌شود)؛

با این حال، صید خُرد تا حد زیادی برای غالب دانشمندان، متخصصان توسعه و شاید از همه مهم‌تر برای سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان ناشناخته باقی مانده است [۶]. بدین ترتیب سازمان ملل متحد در سال ۲۰۱۵ میلادی یک دستورالعمل داوطلبانه به منظور شناساندن نیازها و حقوق جوامع صیادی ساحل‌نشین در جهت دستیابی به امنیت پایدار صید خُرد و فقرزدایی از آن ارائه کرد. این دستورالعمل که نام پایدار صید (SSF Guidelines) در بین کشورهای عضو (و یا حتی غیر عضو) FAO شناخته شده است بر اساس استانداردهای بین‌المللی حقوق بشر و مستندات کنفرانس توسعه پایدار Rio+20 تدوین شده است. اخیراً سازمان ملل متحد همچنین برای افزایش آگاهی و درک عام مردم درباره صید خُرد؛ تقویت روحیه تعامل و مشارکت میان ذی‌نفعان در جهت تسهیل دستیابی به اهداف توسعه پایدار (Sustainable Development Goals; SDGs) و همچنین جلب توجه و حساسیت هر چه بیشتر مدیران و سیاست‌گذاران، سال ۲۰۲۲ میلادی را تحت عنوان سال صید و آبی‌پروری خُرد نام‌گذاری کرد. امروزه با کاهش تراکم و تنوع گونه‌ای در اکوسیستم‌های آبی بسیاری از مناطق دنیا (به ویژه در کشورهای جهان سوم) در نتیجه فشار صید و تغییرات اقلیمی که باعث گسترش فقر در جوامع ساحل‌نشین و صیادی خُرد شده است، لزوم توجه و مدیریت پایدار آن بسیار ضروری‌تر از قبل است چرا که غالب افراد جوامع بومی ساحل‌نشین به صیادی به عنوان یک سنت ابا و اجدادی نگاه می‌کنند و برای آن‌ها صیادی صرفاً یک شغل نیست بلکه سبک زندگی است و با از دست دادن آن دچار تناقضات متعدد اجتماعی و هویتی می‌شوند.

پس از آنکه موضوع اقتصاد سبز (Green economy) در بین افراد و جوامع انسانی به خوبی مقبول واقع شد، این انتظار می‌رفت که بالاخره یک زمانی فرا برسد که مسئله توسعه اقتصادی دریاها و اقیانوس‌ها نیز مطرح شود تا اینکه در سال ۲۰۱۰ میلادی این مدل اقتصادی توسط اقتصاددانی به نام Gunter Pauli مطرح شد و با گذشت زمان اندکی در کنفرانس توسعه پایدار سازمان ملل متحد در سال ۲۰۱۲ (Rio+20) مورد استقبال قرار گرفت [۱]. امروزه اقتصاد دریا محور (blue economy) به بخشی از دیپلماسی اقتصادی، علمی و سیاسی کشورها تبدیل شده و رفته‌رفته در سراسر دنیا در حال گسترش است. به بیان ساده اقتصاد دریامحور بر بهره‌برداری پایدار و حفاظت از منابع دریایی برای رشد و توسعه اقتصادی تأکید دارد که این رویکرد باید همراه با شمولیت اجتماعی (برای نیل به حکمرانی مناسب)، پایداری محیط-زیست و مدل‌های نوآورانه کسب‌وکار باشد [۲]. بخش‌های اصلی توسعه اقتصاد دریامحور را می‌توان در (۱) حمل‌ونقل دریایی، (۲) تولید و بهره-برداری پایدار از آبزیان شیلاتی به منظور تولید غذاهای دریایی و افزایش سطح امنیت غذایی، (۳) گردشگری دریایی، (۴) تولید انرژی‌های تجدیدپذیر ساحلی و فراساحلی، (۵) تولید محصولات حاصل از زیست-فناوری دریایی و (۶) معادن دریایی و اقیانوسی طبقه‌بندی کرد [۳]. میزان توسعه‌یافتگی کشورها از نظر اقتصاد دریامحور را معمولاً بر اساس شاخص سهم این مدل اقتصادی از تولید ناخالص داخلی (GDP) آن‌ها می‌سنجند که در دنیا کشورهای امارات، ترکیه، تایوان، چین و سنگاپور با وابستگی بیش از ۵۰٪ تولید ناخالص شان به اقتصاد دریامحور از جمله پیشتازان این عرصه هستند و سایر کشورها نیز (مانند کنیا، کاستاریکا، هند، پرتغال و...) با تدوین برنامه استراتژیک چشم‌انداز ۲۰۳۰ در تلاش برای توسعه اقتصادی هر چه زودتر خود در این زمینه هستند.

۱. صید دریایی

همان‌طور که گفته شد یکی از اصل‌های توسعه اقتصاد دریامحور فعالیت-های پایدار شیلاتی است که شامل صید و آبی‌پروری می‌شود. طبق آخرین آمارها میزان تولیدات شیلاتی دریایی در سال ۲۰۲۰ میلادی تقریباً ۱۱۲ میلیون تن بوده که سهم صید ۷۰/۴٪ و سهم آبی‌پروری ۲۹/۶٪ است [۴]. صید دریایی (Marine capture fisheries) در دو مقیاس صنعتی (بزرگ) و خُرد (سنتی) انجام می‌شود که در این بین صید خُرد حداقل ۴۰ درصد از کل صید جهانی را تشکیل می‌دهد و به طرق مختلف معیشت قریب به ۵۰۰ میلیون نفر وابسته به آن است. بر اساس آمارهای موجود تقریباً ۹۰ درصد از افرادی که در زنجیره صید و بهره‌برداری از محصولات آبی شغال هستند، در بخش صید خُرد فعالیت می‌کنند و تخمین زده می‌شود که درآمد سالانه حاصل از فروش محصولات به دست آمده از این بخش از صید و صیادی نزدیک به ۷۷

اهمیت اقتصادی صید خُرد در خلیج فارس بسیار گسترده، چندجانبه و دارای ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی است (شکل ۳) [۹]. صید خُرد، به طور قابل توجهی به رفاه اقتصادی جوامع ساحلی در خلیج فارس کمک می‌کند و ضمن ایجاد فرصت‌های شغلی برای تعداد زیادی از صیادان محلی، از صنایع مرتبط مانند فرآوری، بازاریابی و حمل و نقل حمایت می‌کند. فعالیت‌های اقتصادی مرتبط با صید خُرد به کاهش فقر و توسعه جامعه کمک می‌کند [۹-۱۱]. همچنین، اهمیت صید خُرد در تضمین امنیت غذایی را نمی‌توان نادیده گرفت. طیف متنوع ماهی و غذاهای دریایی صید شده توسط صیادان در مقیاس خُرد بخش عمده‌ای از رژیم غذایی بسیاری از جوامع خلیج فارس را تشکیل می‌دهد. صید خُرد با ارائه منبع محلی و در دسترس پروتئین، مستقیماً نیازهای تغذیه‌ای جمعیت را به تأمین می‌کند [۱۳-۱۵]. علاوه بر این، بسیاری از صیادان مقیاس خُرد در خلیج فارس به شیوه‌های سنتی و پایدار صید متکی هستند. برخلاف عملیات صید صنعتی در مقیاس بزرگ، صید خُرد اغلب اثرات زیست محیطی کمتری دارند. استفاده از ادوات انتخابی و شناخت از اکوسیستم‌های محلی امکان برداشت پایدارتر را فراهم می‌کند و به سلامت کلی و انعطاف پذیری منابع دریایی کمک می‌کند [۱۶]. در اکثر موارد، صید خُرد در مجاورت زیستگاه‌های دریایی حیاتی مانند صخره‌های مرجانی، جنگل‌های حرا و علف‌های دریایی روی می‌دهد [۸، ۱۷، ۱۸]. روش‌های پایدار به کار گرفته شده توسط برخی از صیادان در مقیاس خُرد برای حفاظت از تنوع زیستی دریایی و حفظ یکپارچگی اکولوژیک بسیار مؤثر است [۸، ۱۹]. به‌طور کلی ادغام صید در مقیاس خُرد در جوامع ساحلی و ایجاد چارچوبی برای توسعه پایدار آنها ضروری است که این امر مستلزم درک جامعی از جنبه‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی این صید و همچنین اجرای سیاست‌هایی است که از پایداری آن‌ها حمایت می‌کند [۲۰]. صیادان محلی عموماً دارای دانش عمیقی از منابع آبی و تأثیرات فعالیت‌های انسانی بر محیط زیست هستند [۲۱]. این شناخت محلی به مراقبت از منابع آبی و حفاظت از آن‌ها کمک می‌کند. از این رو، صید خُرد به عنوان یک عنصر از عدالت آبی نقش مهمی در حفظ توازن میان ابعاد مختلف اقتصادی، محیط زیستی و اجتماعی در منطقه خلیج فارس ایفا می‌کند [۲۲، ۲۳].

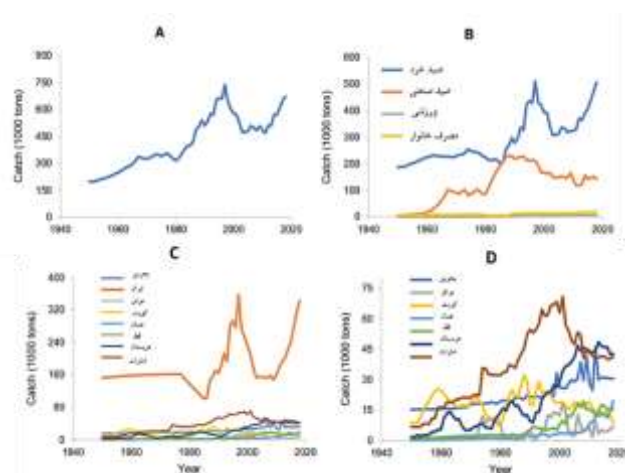
شکل ۳. ابعاد اجتماعی-اقتصادی اهمیت صید خُرد در خلیج فارس.

صید	میزان	اهمیت
صید سنتی	۵-۷ بیلیون \$	صید سنتی
صید صنعتی	۲۵-۲۷ بیلیون \$	صید صنعتی
تعداد صیادان	تقریباً ۱/۲ میلیون	تعداد صیادان
صید سالانه برای مصرف انسانی	تقریباً ۳۰ میلیون تن	صید سالانه برای مصرف انسانی
صید سالانه برای تولید آرد ماهی و روغن	۳۵ میلیون تن	صید سالانه برای تولید آرد ماهی و روغن
صید به ازای هر تن مصرف سوخت	۸-۱۰ تن	صید به ازای هر تن مصرف سوخت
صید مدرن	۲۰-۳۰ میلیون تن	صید مدرن

شکل ۱. مقایسه کلی صید خُرد و صنعتی در مقیاس جهانی [۷].

۲. اهمیت صید خُرد در خلیج فارس

خلیج فارس با دارا بودن منابع غنی و متنوع گونه‌های آبریان، به عنوان یکی از مهمترین مناطق جهان برای صید خُرد شناخته شده است. تلاش صیادی در خلیج فارس به طور ذاتی به صورت خُرد (سنتی) انجام می‌شود، هر چند که غالباً جنبه تجاری پیدا کرده است. ابزارهای صید متنوعی مانند مشتا، گرگور، گوشگیر، ترال، قلاب و ... برای صید طیف وسیعی از آبریان استفاده می‌شود و همواره به دلیل افزایش تقاضا برای تأمین غذا برای جامعه انسانی، تلاش صیادی در خلیج فارس به صورت افزایشی بوده است و به دنبال آن تولیدات صیادی نیز افزایش یافته است. برای مثال کل صید در سال ۲۰۱۸ میلادی تقریباً ۶۷۱ هزار تن بوده است که ۵۰۷ هزار تن آن از طریق صید خُرد به دست آمده است. همچنین در ۱۰ سال اخیر به طور متوسط ۷۱٪ فراوانی کل صید ساحل‌آوری شده در منطقه خلیج فارس متعلق به این روش صید بوده است. کشور ایران بزرگترین سهم را از صید در خلیج فارس دارد به طوری که مقدار صید خُرد آن در طول سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۸ از ۱۴۷ هزار تن به ۳۴۲ هزار تن رسیده است (شکل ۲) [۸].

شکل ۲. وضعیت صید در منطقه خلیج فارس (A: روند صید بین سال‌های ۱۹۵۰-۲۰۱۸، B: کل صید ساحل‌آوری شده با روش‌های مختلف، C: روند صید خُرد در میان کشورهای منطقه خلیج فارس، D: روند صید در میان کشورهای عربی حوضه خلیج فارس).

۳. عدالت آبی

عدالت آبی بر انصاف، برابری و پایداری در مدیریت و حاکمیت منابع و اکوسیستم‌های دریایی تأکید دارد [۲۴، ۲۵]. این اصطلاح شامل رویکردی جامع برای پرداختن به مسائل مربوط به استفاده و حفاظت از اقیانوس‌ها و دریاها می‌شود [۲۶] و هدف آن ایجاد تعادل بین ابعاد اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی فعالیت‌های دریایی، با درک به هم پیوستگی این عناصر و نیاز به مدیریت مسئولانه و فراگیر است [۲۷]. عدالت آبی به دنبال تضمین این است که منافع حاصل از منابع دریایی به طور عادلانه بین ذینفعان مختلف از جمله جوامع ساحلی، صیادی در مقیاس خرد، جمعیت‌های بومی و جامعه گسترده تر توزیع شود [۲۸]. این مفهوم نقش حیاتی اقیانوس‌ها را در حمایت از معیشت، تأمین امنیت غذایی و حفظ تنوع زیستی تأیید می‌کند [۲۵]. به این ترتیب، عدالت آبی سیاست‌ها و اقداماتی را ترویج می‌کند که از بهره‌برداری و تخریب اکوسیستم‌های دریایی جلوگیری و انعطاف‌پذیری و رفاه طولانی‌مدت را تقویت کند [۲۴، ۲۷، ۲۸]. یکی از جنبه‌های کلیدی عدالت آبی، ترویج مدیریت صید پایدار است که شامل اجرای اقداماتی برای جلوگیری از صید بی‌رویه، حفاظت از گونه‌های در معرض خطر و به حداقل رساندن صید ضمنی است [۲۹-۳۰]. بررسی و مرور ۴۳ مقاله و سند علمی بین‌المللی توسط نویسندگان مقاله حاضر نشان می‌دهد که یکی از موضوعات کلیدی و حساس دخیل در توسعه اقتصاد دریامحور، برقراری عدالت آبی است (شکل ۴)، چرا که رعایت عدالت آبی به توانمندسازی جوامع محلی و ساحل‌نشین (از طریق شناخت و احترام به دانش سنتی آنان و مشارکت این جوامع در فرآیندهای تصمیم‌گیری مرتبط با مدیریت منابع دریایی [۲۷، ۳۲، ۳۳]، نه تنها به حفظ میراث فرهنگی کمک می‌کند، بلکه اثربخشی اقدامات و تلاش‌های مدیریت حفاظت از اکوسیستم را افزایش می‌دهد [۲۸، ۳۴]. علاوه بر این‌ها، برقراری عدالت آبی متضمن موفقیت حکمرانی دریایی به دلیل ایجاد احساس برقراری عدالت اجتماعی در میان جوامع میزبان می‌کند و نهایتاً منجر به رفتار مسئولانه و منصفانه ذینفعان در راستای توسعه و اجرای سیاست‌های مرتبط با اقتصاد دریامحور می‌شود [۲۸، ۲۷، ۳۶].

۱-۳. نقش عدالت آبی در صید خرد

عدالت آبی در صید خرد نقش مهمی را ایفا می‌کند و می‌تواند به حفظ منابع آبی، حفاظت از محیط زیست دریایی و تأمین رونق اقتصادی برای جوامع محلی کمک کند [۳۷]. عدالت آبی در صید خرد تأکید دارد که همه صیادان، اعم صیادان محلی و بخش صنعتی، نباید به طور ناعادلانه از منابع آبی بهره‌برداری کنند [۳۷، ۳۸]. متأسفانه توسعه صید ترال صنعتی در سال‌های اخیر یکی از مضامین عدم برقراری عدالت آبی در آب‌های ایرانی خلیج فارس و دریای عمان است که نهایتاً با افزایش نارضایتی‌ها و درگیری‌های جوامع محلی با صیادان بخش صنعتی این موضوع به یک معضل تبدیل شد و نهایتاً با ورود ارگان‌های نظارتی و قانون‌گذار فعالیت ترال‌های صنعتی (یال‌اسبی و فانوس ماهیان) برای مدتی از ۱۳۹۸ ممنوع اعلام شد و اکنون زمان تصمیم‌گیری نهایی درباره ازسرگیری این روش صید یا ممنوعیت مادام‌آن فرا رسیده است. بدون لحاظ کردن حقوق و نیازهای صیادان محلی، تأثیرات منفی این روش صید بر تنوع زیستی و جمعیت ماهیان بدون شک اتخاذ تصمیم صحیح سخت است و می‌توان گفت با عدم رعایت عدالت آبی امکان‌پذیر نیست [۳۹، ۴۰]. به طور کلی، عدالت آبی در صید خرد به تأمین دسترسی برابر، محافظت از حقوق صیادان محلی، حفظ تعادل اکوسیستم و شفافیت و مشارکت تأکید می‌کند [۴۱، ۴۲].

نتیجه‌گیری

با توجه به مطالب گفته شده صید خرد و صیادان بومی و محلی نقش مهمی در اقتصاد دریا پایه در ایران ایفا می‌کنند و این صید به عنوان یک منبع پایدار معیشت و تأمین غذا برای بسیاری از جوامع ساحلی در کشور عمل می‌کند. اما متأسفانه گزارش‌های علمی [۴۳] و بازخوردهای جوامع صیادی حاکی از وضعیت نامناسب صید و فراوانی ذخایر آبیان تجاری در آب‌های ساحلی دریایی کشورمان است که این معضل با عدم ثبات اقتصادی و افزایش مستمر تورم و بدتر شدن شرایط زیست صیادان و خانواده‌های آن‌ها به تازگی بیشتر نمود پیدا کرده است. این امر باعث شده است که جامعه بومی و محلی نسبت به آینده به صید و ذخایر نگاه مثبتی نداشته باشند و رویاروی به رفتارهای فرصت‌طلبانه مانند صید غیرمجاز بیاورند. البته دلیل دیگر عدم خوش‌بینی و همچنین پیروی از قوانین این است که اکثر صیادان نسبت به سیستم مدیریت اعتماد کافی را ندارند و معتقدند که حکمرانان وضعیت آن‌ها را درک نمی‌کنند. مادامی که صیادان احساس کنند که معیشت‌شان در خطر است قطعاً با برنامه‌های مدیریتی همکاری نمی‌کنند و در موارد شدیدتر حتی از قوانین نیز تخطی می‌کنند. بنابراین توسعه اقتصاد دریا محور نیاز به برقراری اصول عدالت آبی میان بهره‌برداران را دارد و وظیفه دولت این است که اجرای عدالت را تضمین کند.

مشارکت نویسندگان

پیشنهاد تدوین مقاله بر عهده نویسنده اول و دوم بوده و نویسندگان دوم و سوم کار جمع‌آوری اطلاعات و نگارش مقاله را انجام دادند. در نهایت بازخوانی، اصلاح و تأیید مقاله توسط تمام نویسندگان انجام شد.

شکل ۴. نمودار ابر کلمات مستندات و مقاله‌های مرتبط با توسعه اقتصاد دریامحور بر اساس فعالیت‌های شیلاتی.

تعارض منافع

«هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.»

منابع

- <http://jifro.ir/article-1-4254-fa.html>
- [10] Béné, C; Macfadyen, G; Allison, E. H., (2007). Increasing the contribution of small-scale fisheries to poverty alleviation and food security (No. 481). Food & Agriculture Org (**125 pages**).
- [11] Kittinger, J. N., (2013). Human dimensions of small-scale and traditional fisheries in the Asia-Pacific region. *Pac. Sci*, 67(3): 315-325 (**10 pages**).
<http://www.bioone.org/doi/full/10.2984/67.3.1>
- [12] Stacey, N.; Gibson, E.; Loneragan, N. R.; Warren, C.; Wiryawan, B.; Adhuri, D. S.; Steenbergen, D.J.; Fitriana, R., (2021). Developing sustainable small-scale fisheries livelihoods in Indonesia: Trends, enabling and constraining factors, and future opportunities. *Mar. Policy*, 132: 104654 (**12 pages**).
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0308597X21002657>
- [13] Kawarazuka, N.; Béné, C., (2010). Linking small-scale fisheries and aquaculture to household nutritional security: an overview. *Food Secur*, 2(4): 343-357 (**15 pages**).
<https://link.springer.com/article/10.1007/s12571-010-0079-y#citeas>
- [14] Ben-Hasan, A.; de Mitcheson, Y. S.; Cisneros-Mata, M. A.; Jimenez, E. A.; Daliri, M.; Cisneros-Montemayor, A. M.; Cisneros-Montemayor, A.M.; Christensen, V., (2021). China's fish maw demand and its implications for fisheries in source countries. *Mar. Policy*, 132, 104696 (10 pages).
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0308597X21003079>
- [15] Arthur, R. I.; Skerritt, D. J.; Schuhbauer, A.; Ebrahim, N.; Friend, R. M.; Sumaila, U. R., (2022). Small-scale fisheries and local food systems: Transformations, threats and opportunities. *fish fish*, 23(1): 109-124 (16 pages).
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/faf.12602>
- [16] Lloret, J.; Cowx, I.G.; Cabral, H.; Castro, M.; Font, T.; Gonçalves, J.M.; Gordo, A.; Hoefnagel, E.; Matić-Skoko, S.; Mikkelsen, E.; Morales-Nin, B., (2018). Small-scale coastal fisheries in European Seas are not what they were: ecological, social and economic changes. *Mar. Policy*, 98: 176-186 (**10 pages**).
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0308597X16302482>
- [17] de la Torre-Castro, M.; Di Carlo, G.; & Jiddawi, N. S., (2014). Seagrass importance for a small-scale fishery in the tropics: The need for seascape management. *Mar. Pollut.*
- [1] Linnér, B. O.; Selin, H., (2013). The United Nations Conference on Sustainable Development: forty years in the making. *Environ. Plann. C: Polit*, 31(6): 971-987 (**17 pages**).
<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1068/c12287>
- [2] Ninawe, A. S., (2017). Blue economy is the economic activities that directly or indirectly take place. *Oceanography, Examines mar. biol. Oceanogr*, 1-3 (**3 pages**).
<http://eprints.cmfri.org.in/id/eprint/12328>
- [3] Đorić, Ž. M., (2022). Blue economy: Concept research and review of the European Union. *Zb. Matice srp. prir. nauke*, (182): 233-256 (**24 pages**).
<https://doiserbia.nb.rs/Article.aspx?id=0352-57322282233D>
- [4] FAO., (2022). The State of World Fisheries and Aquaculture 2022. Towards Blue Transformation. Rome, FAO (**266 pages**).
<https://www.fao.org/3/cc0461en/cc0461en.pdf>
- [5] FAO., (2023). Small-scale fisheries account for at least 40 percent of global fish catch, FAO Fisheries & Aquaculture (**webpage, acced date: 10 january 2024**).
<https://www.fao.org/fishery/en/news/41387>
- [6] Béné, C.; Friend, R. M., (2011). Poverty in small-scale fisheries: old issue, new analysis. *Prog. Dev. Stud*, 11(2): 119-144 (**26 pages**).
<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/146499341001100203>
- [7] Daliri, M.; Jentoft, S.; Kamrani, E., (2017). Illegal, Unreported, and Unregulated Fisheries in the Hormuz Strait of Iran: How the Small-Scale Fisheries Guidelines Can Help. *The Small-Scale Fisheries Guidelines: Global Implementation*, 557-572 (**11 pages**).
https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-55074-9_26#citeas
- [8] Ben-Hasan, A.; Daliri, M., (2023). Arabian/Persian Gulf artisanal fisheries: magnitude, threats, and opportunities. *Rev. Fish Biol. Fish*, 33(3): 541-559 (**19 pages**).
<https://link.springer.com/article/10.1007/s11160-022-09737-4>
- [9] Kamrani, E.; Daliri, M.; Jentoft, S., (2020). Promoting governability in small-scale capture fisheries in the Persian Gulf: The case of Qeshm Island. *Iran J Fish Sci*, 19(6): 2985-3000 (16 pages).

- (2021). Blue justice: A survey for eliciting perceptions of environmental justice among coastal planners' and small-scale fishers in Northern-Norway. *PloS One*, 16(5):e0251467 **(13 pages)**.
<https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0251467>
- [25] Martin, J. A.; Gray, S.; Aceves-Bueno, E.; Alagona, P.; Elwell, T. L.; Garcia, A.; Twohey, B. (2019). What is marine justice? *Journal of Environmental Studies and Sciences*, 9: 234-243 **(10 pages)**.
<https://link.springer.com/article/10.1007/s13412-019-00545-0>
- [26] Baker, S., Constant, N.; Nicol, P., (2023). Oceans justice: Trade-offs between sustainable development goals in the Seychelles. *Marine Policy*, 147, 105357 **(10 pages)**.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0308597X22004043>
- [27] Bennett, N. J.; Blythe, J.; White, C. S.; Campero, C., (2021). Blue growth and blue justice: Ten risks and solutions for the ocean economy. *Marine Policy*, 125, 104387 **(27 pages)**.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0308597X20310381>
- [28] Blythe, J. L.; Gill, D. A.; Claudet, J.; Bennett, N. J.; Gurney, G. G.; Baggio, J. A.; Ban, N.C.; Bernard, M.L.; Brun, V.; Darling, E.S.; Di Franco, A., (2023). Blue justice: a review of emerging scholarship and resistance movements. *Cambridge Prisms: Coastal Futures*, 1(15): 1-12 **(12 pages)**.
<https://www.cambridge.org/core/journals/cambridge-prisms-coastal-futures>
- [29] Jentoft, S.; Chuenpagdee, R.; Said, A. B.; Isaacs, M. Eds, (2022). Blue justice: Small-scale fisheries in a sustainable ocean economy (Vol. 26). Springer Nature **(696 pages)**.
<https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-030-89624-9>
- [30] Sari, D. A. A.; Muslimah, S., (2020). Blue economy policy for sustainable fisheries in Indonesia. In *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science* (Vol. 423, No. 1, p. 012051). IOP Publishing **(9 pages)**.
<https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/423/1/012051/meta>
- [31] Sulanke, E.; Rybicki, S., (2021). Community Development Quotas and Support of Small-Scale Fisheries as Two Key Concepts for Blue Growth in Fisheries. *Front. Mar. Sci*, 8, 752-764 **(20 pages)**.
<https://www.frontiersin.org/article/10.3389/fmars.2021.684447>
- Bull, 83(2): 398-407 **(10 pages)**.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0025326X14001647>
- [18] Bell, J. D.; Cisneros-Montemayor, A.; Hanich, Q.; Johnson, J. E.; Lehodey, P.; Moore, B. R.; Pratchett, M.S.; Reygondeau, G.; Senina, I.; Virdin, J.; Wabnitz, C.C., (2018). Adaptations to maintain the contributions of small-scale fisheries to food security in the Pacific Islands. *Mar. Policy*, 88: 303-314 **(12 pages)**.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0308597X17300015>
- [19] March, A.; Failler, P., (2022). Small-scale fisheries development in Africa: Lessons learned and best practices for enhancing food security and livelihoods. *Mar. Policy*, 136, 104925 **(27 pages)**.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0308597X21005364>
- [20] Malorgio, G.; Mulazzani, L.; Pugliese, P.; Rota, C.; Zanasi, C.; Zuccaro, M., (2017). The role of small-scale fisheries in Mediterranean coastal communities. An analytical framework for their development. *New Medit*, 16(2): 19-26 **(8 pages)**.
<https://cris.unibo.it/handle/11585/607174>
- [21] Ghorbanian, E.; Zibaei, M., (2020). Assessment of sustainability indicators for Iranian fisheries management (case study of Persian Gulf). *Environ. Dev. Sustain*, 22: 8229-8245 **(10 pages)**.
<https://link.springer.com/article/10.1007/s10668-019-00561-8>
- [22] Gonzalvo, J., Giovos, I., Moutopoulos, D. K., (2015). Fishermen's perception on the sustainability of small-scale fisheries and dolphin-fisheries interactions in two increasingly fragile coastal ecosystems in western Greece. *Aquatic Conservation: Aquat. Conserv. Mar*, 25(1): 91-106 **(16 pages)**.
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/aqc.2444>
- [23] Hidayati, D., (2021, March). The influence of coastal and marine ecosystem conditions on fisheries and socio-economic activities of local fishermen. In *IOP Conference Series: Environ. Earth Sci*, 695(1): p. 012030 **(13 pages)**.
<https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/695/1/012030/meta>
- [24] Engen, S., Hausner, V. H., Gurney, G. G., Broderstad, E. G., Keller, R.; Lundberg, A. K.; Lundberg, A.K., Murguzur, F.J.A., Salminen, E.; Raymond, C.M.; Falk-Andersson, J.; Fauchald, P.,

- governability challenge. Governability of fisheries and aquaculture: Theory and applications, 45-65 **(384 pages)**.
https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-94-007-6107-0_4
- [39] Willmann, R.; Franz, N.; Fuentesvilla, C.; McInerney, T. F.; Westlund, L., (2017). A human rights-based approach to securing small-scale fisheries: a quest for development as freedom. *The Small-scale Fisheries guidelines: Global Implementation*, 15-34 **(25 pages)**.
https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-319-55074-9_2
- [40] Smith, S. L.; Battista, W.; Sarto, N.; Fujita, R.; Stetten, D. C.; Karasik, R.; Burden, M., (2019). A framework for allocating fishing rights in small-scale fisheries. *Ocean Coast. Manag.* 177, 52-63 **(12 pages)**.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0964569118308664>
- [41] Johnson, D. S., (2006). Category, narrative, and value in the governance of small-scale fisheries. *Mar. Policy*, 30(6):747-756 **(10 pages)**.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0308597X06000030>
- [42] Kosamu, I. B., (2015). Conditions for sustainability of small-scale fisheries in developing countries. *Fish. Res.* 161: 365-373 **(9 pages)**.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0165783614002690>
- [43] Daliri, M.; Kamrani, E.; Salarpouri, A.; Ben-Hasan, A., (2021). The Geographical Expansion of Fisheries conceals the decline in the Mean Trophic Level of Iran's catch. *Ocean Coast. Manag.* 199: 105411 **(8 pages)**.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0964569120303185>
- <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fmars.2021.752764/full>
- [32] Adiprayoga, S. N.; Samiaji, J., (2021, November). Opportunities and Strategies for the Blue Economy Through the Empowerment of Sumatera Coastal Communities in Supporting the Realization of the National Food Security. In *IOP Conference Series: Environ. Earth Sci*, 934(1): p. 012039. IOP Publishing **(9 pages)**.
<https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/934/1/012039/meta>
- [33] Ertör, I., (2023). 'We are the oceans, we are the people!': fisher people's struggles for blue justice. *J Peasant Stud*, 50(3): 1157-1186 **(31 pages)**.
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/03066150.2021.1999932>
- [34] Ban, N. C.; Picard, C.; Vincent, A. C., (2008). Moving toward spatial solutions in marine conservation with indigenous communities. *Ecol. Soc.* 13(1): 1-22 **(22 pages)**.
<https://www.jstor.org/stable/26267930>
- [35] Isaacs, M., (2019) Is the blue justice concept a human rights agenda? *African Portal: Policy Brief*, 54: 1–5. **(5 pages)**.
<https://repository.uwc.ac.za/xmlui/handle/10566/5087>
- [36] Bennett, N. J., (2018). Navigating a just and inclusive path towards sustainable oceans. *Mar. Policy*, 97: 139-146 **(8 pages)**.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0308597X18301465>
- [37] Ratner, B. D.; Åsgård, B.; Allison, E. H., (2014). Fishing for justice: Human rights, development, and fisheries sector reform. *Global Environ. Change*, 27: 120-130 **(11 pages)**.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378014001010>
- [38] Jentoft, S., (2013). Social justice in the context of fisheries—a

AUTHOR(S) BIOSKETCHES

Kamrani, E., Professor of Fisheries, Dep. of Fisheries, Faculty of Marine Science and Technology, University of Hormozgan, Bandar Abbas, Iran

✉ eza47@yahoo.com

 [0000-0001-6468-8519](https://orcid.org/0000-0001-6468-8519)

Daliri, M., Assistant professor of Fisheries, Dep. of Fisheries, Faculty of Marine Science and Technology, University of Hormozgan, Bandar Abbas, Iran

✉ Moslem.daliri@yahoo.com

 [0000-0002-2133-7521](https://orcid.org/0000-0002-2133-7521)

Ghattavi, S., Ph D of Fisheries, Dep. of Fisheries, Faculty of Marine Science and Technology, University of Hormozgan, Bandar Abbas, Iran.

✉ sabaghattavi@yahoo.com

 [0009-0002-1492-0425](https://orcid.org/0009-0002-1492-0425)

این قسمت توسط نشریه تکمیل می‌گردد:

HOW TO CITE THIS ARTICLE

<http://doi.org/10.12345/joc.15.57.2>

<http://joc.inio.ac.ir/article-1-1786-fa.html>

<https://orcid.org/0000-0002-2133-7521>

COPYRIGHTS

©2021 The author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, as long as the original authors and source are cited. No permission is required from the authors or the publishers.